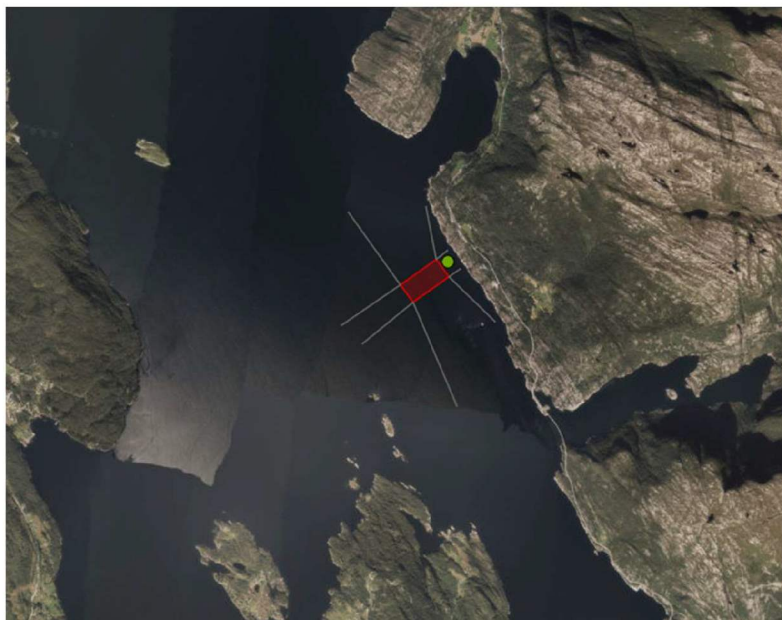

Vurdering av behov for
konsekvensutgreiing

Lokalitet Vikane

i Masfjorden kommune

Lokalitet Vikane (rød firkant) i Masfjorden kommune (fiskeridir.no)

Rapportert for:

Selskap : Blom fiskeoppdrett as
Kontaktperson : Bjørnar Blom
Epost : Bjornar.blom@blomsea.no
Prosjekt : Lokalitet Vikane, Masfjorden kommune
Gjelder : Søknad om matfisklokalitet, laks
Tema : Vurdering av behov for konsekvensutgreiing (KU-behov)

Rapportert av:

Selskap : STIM Kunnskapstjenester
STIM ref. : Prosjekt no. 2272
Rapportert dato : 06.01.2023
Kontaktperson : Christian Hagerup Reinshol
Epost : christian.reinshol@stim.no

Kunnskapstjenester

Christian Hagerup Reinshol
Plan- og arealavdelingen

VEDLEGG TIL SØKNAD OM MATFISKLOKALITET VED VIKANE I MASFJORDEN KOMMUNE: VURDERING AV BEHOV FOR KONSEKVENsutGREIING

Innleiing

Blom Fiskeoppdrett AS (Blom) søker om etablering av matfiskanlegg for laks ved lokalitet Vikane i Masfjorden kommune. Blom er etablert med eit matfiskanlegg på lokaliteten Vikane i dag, men akvakulturarealet lokaliteten ligg på per i dag er flytta noko i kommuneplanen til Masfjorden kommune. Ein ynskjer difor å flytte anlegget til den nye lokaliteten som ligg om lag 300 meter lenger nord enn dagens plassering og utvide anlegget til 8 ringar mot dagens 5.

Vedlegg II i konsekvensutredningsforskriften gjeld mellom anna akvakultur, der konsekvensutgreiing (KU) kan krevjast om eit det vert søkt om tiltak etter plan og bygningslova som kan få vesentleg verknad for miljø og samfunn. Dette notatet skal innehalde tilstrekkeleg informasjon for ansvarleg mynde til å vurdere om tiltaket utløyser plikt om KU etter § 9 i forskrifta.

1. Vurdering om ein plan eller tiltak kan få vesentleg verknad (§10 i KU-forskriften)

For å vurdere om eit tiltak kan få vesentleg verknad for miljø eller samfunn, skal det gjerast ei vurdering av eigenskapar og lokalisering av tiltaket, samt eventuell verknad på omgjevnadane.

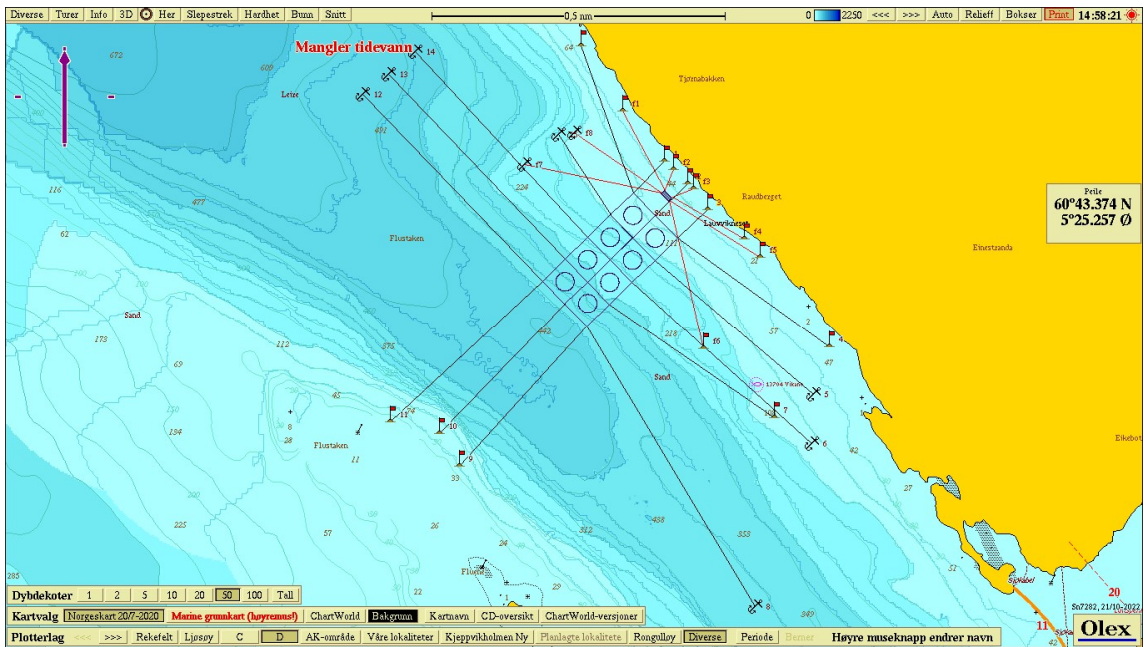
Tilhøve som skal vurderast er:

- a) storleik, planområde og utforming
- b) naturressursbruk – særleg areal, jord, mineralressursar, vatn og biologiske ressursar
- c) avfallsproduksjon og utslepp
- d) risiko for alvorlege ulykker og/eller katastrofar

I det vidare vert dette gjennomgått og sett i samanheng med mellom anna utsleppsløyve og miljø/ureining.

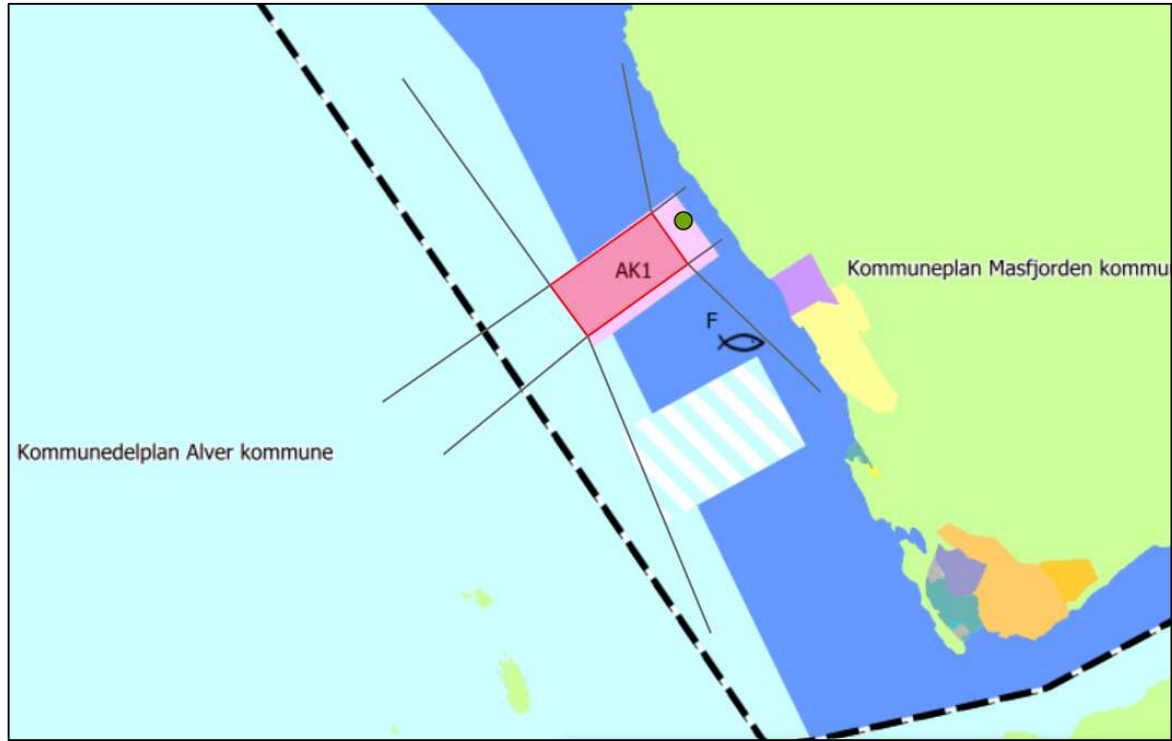
A. Størrelse, planområde og utforming

Matfiskanlegget vil vere eit opent anlegg med flytekragar/plastringar (8 stk. à 160 m omkrets) i rammefortøyning 100x100 meter og overvannsforing ved bruk av luft via slanger fra fórlåte (Figur 1).

Figur 1 Anlegg med 8 plastringar og fôrflåte med tilhørende forankringssystem.

Omsøkt anlegg, fôrflåte og fortøyingar på Vikane ligg innanfor område avsett til akvakultur (AK), Fiske (F), kombinert fleirbruksområde og akvakultur og fleirbruksområde i sjø (figur 2).

Figur 2 Vikane AK-område (rosa) i kommuneplanens arealdel med ytterpunkt omsøkt anlegg (raudt omriss), ytterpunkt fortøyingar (grå liner) og forflåte (grønt punkt). (fiskeridir.no)

Fortøyingane for anlegget strekker seg inn i det avmerkte området for fiske (F) og vil dermed påverke fiske innanfor det aktuelle området. Kommuneplanens føresegnar (§ 5.3.1) opnar for at naudsynte

fortøyingar kan etablerast utanfor avsette akvakulturføremål og anlegget er soleis i tråd med gjeldande arealplan. Fortøyingane vil også strekke seg inn i fleirbruksområde i sjø i Alver kommune, der føresegn 3.5.1 opnar opp for etablering av naudsynte fortøyingar for akvakulturanlegg.

Næraste akvakulturlokalitetar i området er sjølokalitetar Rekeviki (3,5 km) og Leirvika (3,9 km) nord for området og settefisklokalitet på land Kvinge S (2,9 km). Alle dei omkringliggende lokalitetane i nærleiken er anlegg for oppdrett av laks, sjøaure og regnbogeare. Andre lokalitetar i Austfjorden er Storskrebukti (6,9 km), Laberget (6,3 km) og Ospeneset (7,5 km).

Figur 3 Oversikt akvakulturlokalitetar i området. Rekeviki, Leirvika og Kvinge S er innanfor 5 km avstand. (fiskeridir.no)

B. Bruk av naturressursar, særleg areal, jord, mineralressursar, vatn og biologiske ressursar

Tiltaket vil omfatte eit avgrensa areal i sjø (figur 1). Etableringa vil ikkje ha mineralressursbruk eller behov for vatn eller biologiske ressursar – utover fôrforbruk som er naudsynt for produksjon av fisk og det naudsynte arealet i sjø.

C. Avfallsproduksjon og utslepp

Organisk belastning

Utslepp (organisk stoff frå fekaliar og fôrspill) som eventuelt sedimenterer i lokalitetsområdet blir følgt opp ved miljøovervaking ihht. NS 9410. Til dømes skal ein gjere B-undersøkingar ved kvar produksjonssyklus og blir det blir også gjennomført før klarering av lokaliteten. Slik miljøovervaking blir utført av kompetent selskap og rapportert til det offentlege ihht. retningslinjer for dette. I tillegg

viser strømmålingar for lokaliteten at det vil vere god utskifting av avfallsstoff frå anlegget slik at spreining av disse vil være god.

Kjemikaliar og legemidlar

Utslepp av kobbar og prioriterte miljøgifter er tillate ihht. utsleppsløyvet, men blir forsøkt redusert mest mogleg. For å minimere miljøpåverknad er det viktig at før-formuleringar til fisken er testa og godkjent. Ved eventuelt behov for legemidlar vil disse verte rekvirert av autorisert fiskehelsepersonell, og ei risikovurdering vil i så fall bli utført før legemiddelkur blir sett i verk.

Diffuse utslepp

Diffuse utslepp frå anlegget som kan medføre skade eller ulempe for miljøet blir mest mogleg avgrensa gjennom retningslinjer og prosedyrar for avfallshandtering. Anlegget vil ikkje vere tilknytt landbase.

Sanitæravløpsvann

Godkjent sanitærløysing vil bli etablert ved førflåten på lokaliteten og vil ikkje påverke resipienten.

Lukt

Fôrlagring/handtering, dødfiskhandtering, reingjering av nøter/tau, og evt. avfallshandtering kan medføre mindre luktplager. Dette blir motverka gjennom dei retningslinjer og prosedyrar som gjeld for dei ulike arbeidsoperasjonane. Gode haldningar og praksis tilknytt desse tilhøva er implementert ved Blom Fiskeoppdrett AS. Næraste busetnad ligg høvesvis om lag 300 og 450 meter unna anlegget. Dette er tilsvarande avstand til busetnad som det er ved eksisterande anlegg på Vikane og det er ikkje rapportert om utfordringar knytt til lukt frå anlegget her.

Støy

Ei rekke arbeidsoperasjonar kan generere noko støy ved verksemda, og slike aktivitetar blir forsøkt mest mogleg lokalisert til normal arbeidstid. Typiske aktivitetar kan omfatte internttransport, leveranse av settefisk og nausynte vedlikehaldsoppgåver. Ei viktig målsetting er at dette vert minimalisert mest mogleg og at aktivitetar er innanfor grenser som vert sett i utsleppsløyvet. Næraste busetnad vil kome om lag 300 meter frå merdringar og førflåte, noko som vil vere om lag 100 meter nærare enn tilsvarande avstand for dagens anlegg. Det er planlagt landstraum for anlegget og det skal installerast hybrid generator på dagens anlegg i løpet av andre kvartal 2023. Busetnaden vil høyre aktivitet og operasjonar på anlegget, men med landstraum vil kontinuerleg støy frå anlegget verte redusert sett opp mot dagens nivå. Den totale belastninga vil på bakgrunn av dette truleg ikkje bli større enn situasjonen er ved dagens anlegg. Den korte avstanden mellom anlegg og busetnad medfører likevel at ein kan vurdere å utføre ei støykartlegging av aktivitetane på anlegget for å sikre at ein reduserer ulempene for naboar mest mogleg.

Lys

Behovet for lys ved verksemda er basert på krav om markeringslys av anleggsinstallasjon. Markeringslysa er overflatelys som blenker synkronisert gult i ein gitt frekvens og er vilkår frå Kystverket ihht. nasjonalt regelverk. Undervasslys til biologiregulering av produksjonen kan også bli brukt. Det vil i samband med nokre operasjonar på overflata vere behov for ekstra lyssetting ved

anlegget, men disse operasjonane vil vere sporadiske og det er ikkje vurdert at dette vil føre med seg vesentleg verknad på omgjevnadane.

Avfall, generelt

Avfallsgenerering som følgje av den ordinære drifta blir forsøkt minimert så langt som råd. Det er ikkje forventet særleg avfallsmengde ved lokaliteten. Avfall blir returnert til lokalt mottak. Blom Fiskeoppdrett AS har godt innarbeidde arbeidsplanar og prosedyrar for handtering av avfall på eit forsvarleg vis.

Lagring av avfall

Lagring av vanleg avfall og eventuelt farleg avfall frå drifta, blir utført ihht. gjeldande interne prosedyrar.

Handtering av produksjonsavfall og slam

Daud fisk, avskjer og blodvatn blir samla opp og konservert omgåande ihht. intern prosedyre ved bruk av til tett tank for oppmaling og maursyre-tilsetning. Ensilasjetanken ved lokaliteten vil ha ein kapasitet tilpassa produksjonen og er plassert på forflåten.

Miljørisikoanalyse- ytre miljø

Blom Fiskeoppdrett AS har utført miljørisikoanalyse og resultat-vurdering som viser akseptabel miljørisiko for lokalitetar dei planlegg å drive og denne lokaliteten vil bli inkludert i framtidige analysar. Kjelder til påverknad er inkludert og analysen og vil bli oppdatert minimum ved kvar generasjon.

Førebyggjande tiltak

Miljørisikoanalysen er grunnlag for risikoreduserande tiltak som blir sett i verk. Ulike tiltak blir vurdert ift. sannsyn og konsekvens. Denne blir skriftleg oppdatert med omsyn til ulike førebyggjande tiltak.

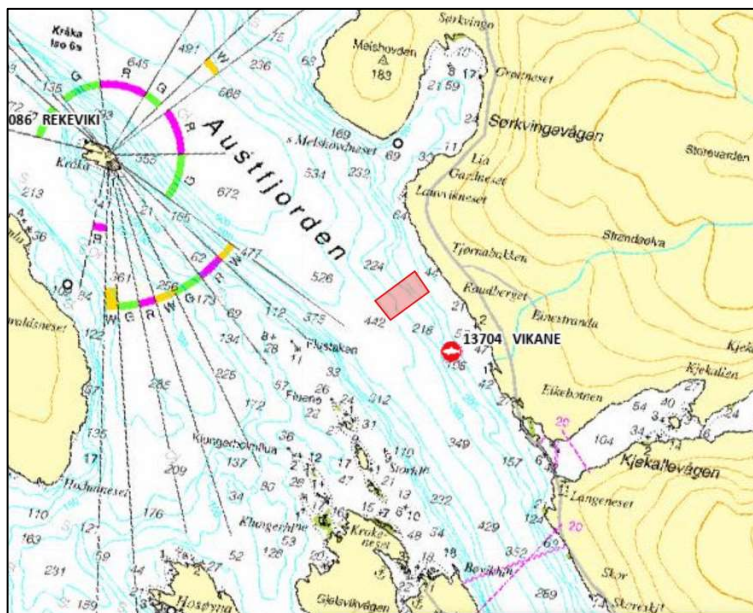
Beredskapsplanar

Med grunnlag i miljørisikoanalysen og iverksette risikoreduserande tiltak er det etablert god beredskap mot (akutt) forureining. Beredskapen er tilpassa den miljørisiko som blir representert av verksemda.

D. Risiko for alvorlege ulykker og/eller katastrofar

Skipstrafikk og farlei

Arealet sett av til akvakultur ligg utanfor areal til farlei. Data frå kystdatahuset.no viser at sjøtrafikk i området i stor grad er knytt til akvakulturverksemda på Vikane, og noko sporadisk trafikk frå forbi-passerende fartøy. Kystverket har akseptert arealbruken (akvakulturarealet), i samband med den kommunale arealplanprosessen og vil også få tilsendt søknaden etter Akvakulturlova. Det er ikkje vurdert at ei flytting av anlegget vil få vesentlege ulemper for sjøtrafikk i området.

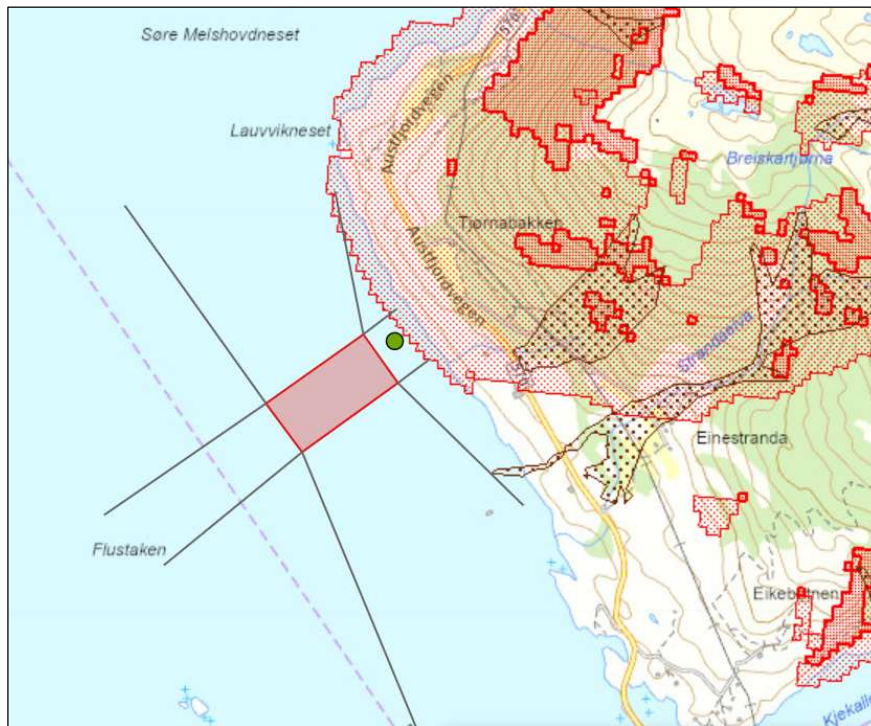

Figur 4 Sjøkart med område for omsøkt lokalitet markert innanfor rød firkant. Kartet er orientert mot nord. (fiskeridir.no)

Ras

Lokaliteten ligg i eit nedskore fjordlandskap med sporadisk busetnad. Topografien medfører at området ligg innanfor aktsemdsområde for snøskred, der det registrerte utlaupsområdet kjem tett på området sett av til akvakultur. Det er også registrert aktsemdsområde for jord- og flaumskred i same område, men her er det ikkje vist utlaupsområde i sjø. Utløpsområdet er ei modellert vurdering og er ikkje konkret vurdert for dette anlegget eller spesifikt for dette området. Det er uklart om det er høy eller lav sannsynlighet for snøskred, men det er ikkje registrert hendingar av skred. Modelleringa visar at aktsemdsområdet strekk seg om lag 65 meter ut i fjorden og kjem dermed ikkje inn på sjølve anlegget eller forflåta. Ei skredhending med utløp i sjø, kan gje konsekvensar for anlegget dersom det er store mengder som kjem ned som igjen skapar uventa bølger. Dette kan påverke overflateanlegget og i teorien forøyingar avhengig av djupna på desse. Det er mindre sannsynleg at nedfall vil treffe anlegget direkte.

Det er fleire bustadhus innanfor den same aktsemdsone og dei ligg lengre inn i sona. Med mindre dette er bustader av eldre karakter, kan ein gå ut i frå at etablering av bustader har vore rekna som trygt for skred, på tross av aktsemdsone. Lokale mynde med god kjennskap til staden og tidlegare vurderingar, kan gjera ei vurdering på om det er naudsynt med geologisk undersøking knytt til rasfare, før etablering av anlegg på lokaliteten.

Figur 5 Raud skravur viser aktsemdsområde for snøskred, der utlaupsområde går ut i sjø nær anlegget. Brun skravur viser aktsemdsområde for jord- og flaumskred. Grønt punkt viser planlagt plassering av forflåte og raudt omriss ramme for anlegget. (fiskeridir.no og miljoatlas.miljodirektoratet.no)

Anleggssertifikat

Godkjent anleggssertifikat vil vere på plass før produksjonen blir sett i gang.

Miljørisikoanalyse- ytre miljø

Ulike aspekt i høve ulykke og katastrofe, er inkludert i miljørisikoanalysen.

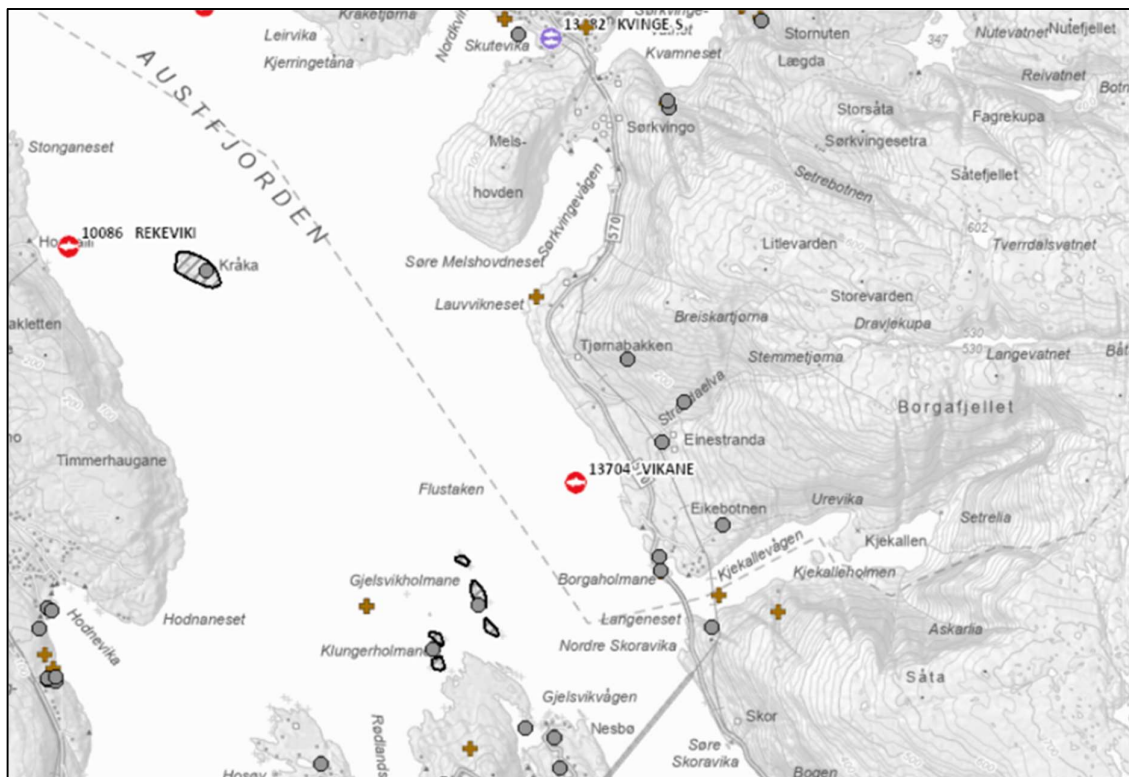
2. Lokalisering og påvirkning på omgivelsene - om tiltaket kan gi konflikt med miljø eller samfunn

I § 10 (Kriterier for vurdering av om en plan eller et tiltak kan få vesentlig virkning for miljø eller samfunn) er 8 moment listet opp som skal vurderes, jfr. pkt. a – h i det følgende.

a) Verneområde etter naturmangfaldlova kapittel V eller markalova § 11, utvalgte naturtypar (naturmangfaldlova i kapittel VI), prioriterte artar, verna vassdrag, nasjonale laksefjordar og laksevassdrag, objekt, område og kulturmiljø freda etter kulturminnelova.

Det er ikkje registrert verneområde for natur eller artar i nærleiken av området. Gjelsvikholmane sørvest for omsøkt anlegg og Kråka nordvest for anlegget er registrert som viktige yngleområde for dei sårbare artane fiskemåke (VU) og gråmåke (VU). Det er også registrert ærfugl (VU) på fastlandet aust for anlegget. Anlegget vil bli utvida i høve dagens anlegg, men vil kome lenger vekk frå dei

aktuelle yngleområda for måke. Det er ikkje vurdert at ei flytting av anlegget på Vikane vil medføre vesentlege ulemper for sårbare artar sett opp i mot dagens plassering og storleik på anlegget.

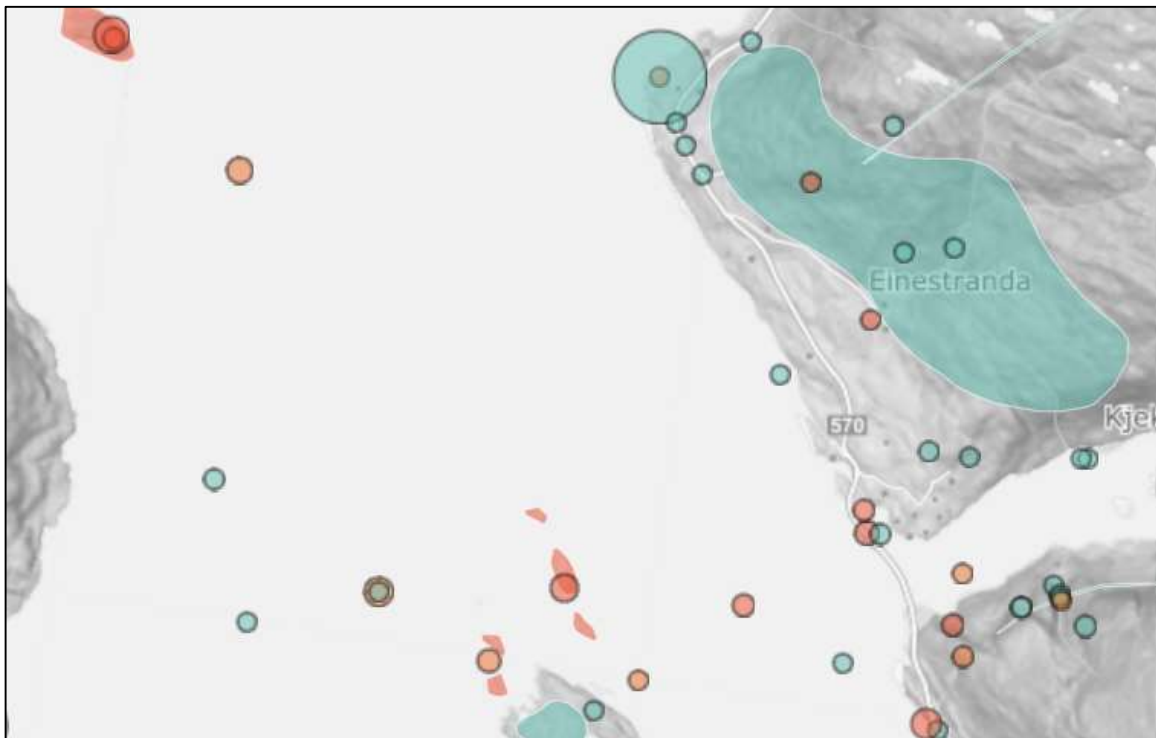

Figur 6 Yngleområde for gråmåke og fiskemåke på Gjelsvikholmane og Kråka. Det er registrert ærfugl aust for anlegget på fastlandsida. (miljoatlas.miljodirektoratet.no)

Nordre Kvingovassdraget er registrert som lakseførande vassdrag og ligg om lag 4 km frå omsøkt plassering av anlegget. Det er registrert at det går sjøaure i vassdraget. Nytt anlegg vil kome om lag 400 meter nærare vassdraget enn dagens anlegg. Det er ikkje vurdert at flyttinga vil ha vesentleg innverknad for vassdraget.

b) trua artar eller naturtypar, verdifullt landskap, verdifulle kulturminne og naturmiljø, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressursar, område med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og område som er særleg viktige for friluftsliv.

Trua artar eller naturtypar: Det er som vist til over registrert yngleområde for dei sårbare artane gråmåke (VU) og fiskemåke (VU) i området, i tillegg til registrert ærfugl (VU) på fastlandet aust for anlegget.

Figur 7 Viktige yngleområde på Gjelsvikholmane og Kråka for gråmåke og fiskemåke. Ærfugl registrert på fastlandet aust for anlegget. (Artsdatabanken).

Det er registrert ulike naturtypar og utbreiingsområde på land ved anlegget, men det er ikkje vurdert at anlegget vil ha noko vesentleg verknad for desse.

Det er ikkje registrert førekomst av korallar i nærleiken av anlegget, men potensialet for at det finns korallførekomstar nær anlegget er usikkert. Det kan ikkje utelukkast førekomstar av korallar innanfor 1 kilometer frå anlegget og det skal derfor gjerast ei korallkartlegging i området. Denne vert gjennomført i januar 2023 og vert lagt ved søknaden før saka vert ferdigstillt.

Verdifullt landskap: Det er ikkje registrert spesielle landskapstypar i området. Omsøkt anlegg vil vere synleg på relativt lang avstand og vil påverke inntrykket av landskapet i området frå utsiktspunkt.

Verdifulle kulturminne: Ingen registreringar.

Kulturmiljø: Ingen registreringar.

Nasjonalt/regionalt viktige mineralressursar: Ingen registreringar.

Friluftsliv: Friluftsområde ved ny lokalitet. Anlegget vil kome nærare friluftsområdet på Melshovden som er registrert som svært viktig nærturterreng. Anlegget vil bli meir eksponert på ny lokalitet for dette friluftsområdet. Anlegget vil kome om lag 1,2 kilometer frå friluftsområdet. Dagens anlegg på Vikane er synleg frå friluftsområdet i dag, og sjølv om ny plassering er meir eksponert er det allereie etablert oppdrettsanlegg i området slik at anlegget ikkje vil medføre vesentlege nye ulemper visuelt

frå friluftsområdet. Støynivå frå anlegget vil bli mindre ved etablering av landstraum til anlegget, men operasjonar ved drifta vil bli meir høyrbare frå friluftsområdet. For friluftsområda Kjekallevågen og Borgafjellet, vil ny plassering medføre noko lengre avstand til desse områda.

Figur 8 Registrerte friluftsområde i området, Melshovden er svært viktig nærturområde og Kjekallevågen og Borgafjellet viktige friluftsområde. (fiskeridir.no og miljoatlas.miljodirektoratet.no)

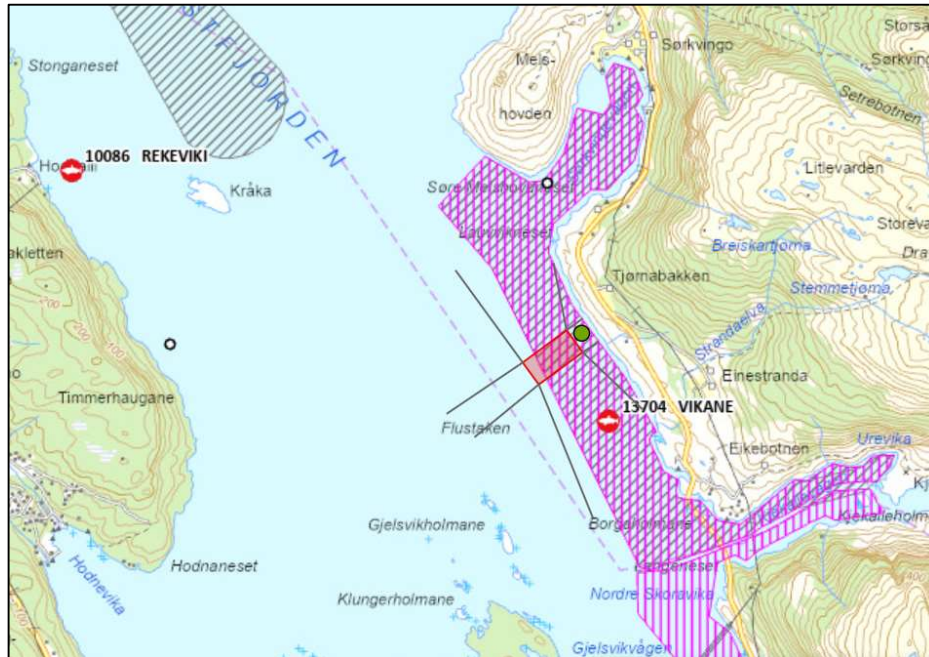
c) statlige planretningslinjer, statlige eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77

Omsøkt anlegg blir berørt av Interkommunal plan for sjøareal for region Nordhordland som er på høyring. Her er arealet vidareført som vist i kommuneplanen til Masfjorden og vert i tillegg føreslått utvida som del av ei samanslåing av fleire lokalitetar.

d) større omdisponering av område avsett til landbruks-, natur- og friluftsføremål, samt reindrift eller område som er regulert til landbruk og som er av stor verdi for landbruksverksemd.

Området er avsett til akvakultur i kommuneplanen til Masfjorden. Arealet grenser til område sett av til fiske i kommuneplanen og dei same områda er registrert som fiskeområde med både passivt og aktivt reiskap. Det er allereie etablert anlegg med fortøyingar i området som er til hinder for desse interessene. Nytt anlegg vil ikkje medføre vesentleg meir beslag av areal til desse interessene, men det vil bli endring i kva areal som vert beslaglagt til fortøyingar og som ikkje kan nyttast til fiske med enkelte typar reiskapar.

Utover dette vil anleggets fiske- og ferdsleforbodssone avgrense bruken til fritidsfiske og ferdsle, spesielt fritidsfiske på austsida av anlegget.

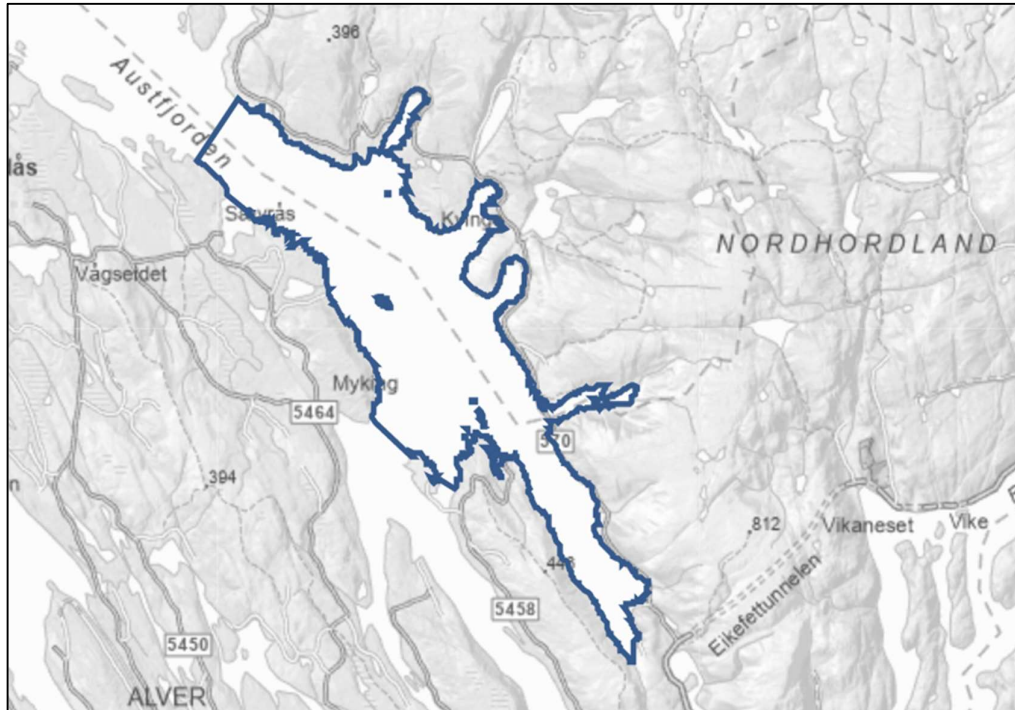

Figur 9 Omsøkt anlegg og registrerte område for aktivt og passivt fiske. (fiskeridir.no)

e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskridne.

Godkjenning av lokalitet ved Vikane til akvakultur blir fulgt opp med miljøovervaking ihht. NS 9410 i det omfang og den frekvens som er angitt i miljøstandarden.

Vassførekomst Austfjorden har god økologisk og udefinert kjemisk tilstand. Det er forventa at ein oppnår miljømåla for vassførekomsten i perioden 2022-2027. Faktorane som verkar inn på miljøtilstand er vurderte til å ha liten grad av innverknad, her under utslepp frå fiskeoppdrett.

Figur 10 Oversikt vassførekomst Austfjorden.

f) konsekvensar for befolkninga si helse, f.eks. som følge av vann- eller luftforureining. Avfallshandtering (organisk/uorganisk) skjer i samsvar med offentlig lovverk. Prosedyrar og retningslinjer for drift, blir følgt opp ved internkontroll og offentlig tilsyn.

Basert på omfang av den planlagde verksemda vil det ikkje utgjere noko vesentleg negativ effekt for befolkninga si helse. Næraste bustad ligg om lag 300 meter frå anlegget og vil kunne sjå og høyre drift ved anlegget. Det er likevel ikkje venta at støy og lys frå drifta skal vere av ein slik art at dette vil medføre vesentlege ulemper så lenge drifta held seg innanfor gjeldande retningslinjer for støy i T-1442 for gjeldande aktivitet.

g) vesentleg forureining eller klimagassutslepp

Etablering av ny lokalitet på Vikane vil ikkje føre til vesentleg forureining eller klimagassutslepp, og vil haldast innanfor rammene i utsleppsløyvet.

Lokale utslepp som følge av fôr og fekalier (avføring) frå produksjonen vil førekomme, men dette vert følgt jamleg opp med MOM B- undersøkingar (NS9414) og tilpassa tiltak vert gjennomført dersom det viser seg å være naudsynt. Utført MOM- B undersøking viser svært god miljøtilstand. Det er gode straumforhold ved lokaliteten, noko som viser at miljøforholda vil holdast på eit bra nivå med liten påverknad på omgjevnadane.

h) risiko for alvorlege ulykker som følge av naturfarar som ras, skred eller flaum

Det er aktsemdområde for snøskred som strekk seg ut mot anlegget. Sjå punkt (D- Risiko for alvorlege ulykker og/eller katastrofar) for utfyllande informasjon om dette.

Utover dette er det ikkje bratte skråningar i nærleiken av lokalitetsområdet eller andre element som viser at det er risiko for naturfarar. Lokaliteten vil bli klarert med anleggssertifikat etter NYTEK-forskrifta. I en tilhøyrande lokalitetsundersøking vil naturgitte krefter som verkar inn på anlegget bli kartlagt og berekna (50-års bølger, straum m.v.). Forankringar, nøter og andre anleggskomponent blir tilpassa desse kreftene på lokaliteten, slik at risiko for havari og rømming av fisk blir minimert.

Konklusjon

Ut ifrå informasjon som føreligg er Vikane ein godt eigna akvakulturlokalitet. Etablering av oppdrettsanlegg på lokaliteten vil medføre nokon konsekvensar knytt til støy og lys for naboar, avgrense fritidsfiske rundt anlegget og fiske med aktive og passive reiskapar i området anlegget beslaglegg med fortøyingar. Det er ikkje vurdert at etablering av anlegg vil ha vesentleg påverknad for miljøet eller være i vesentleg konflikt med andre interesser. Det må gjerast ei vurdering av kommunen knytt til rasfare i område basert på kjent kunnskap om etablerte bustader i området.

Ut ifrå desse vurderingane er det ikkje behov for å utføre konsekvensutgreiing av tiltaket.